

щомъ седнѣше, дрѣмката я залавяше. И я държеше по цѣли часове. Тая дрѣмка не я остави и до края на живота ѝ — преди петъ години.

Селскитѣ агѣ настояли да бждатъ освободени баба и майка ми. Отъ тоя день ние се събрахме у вуйчо Зандеви и тамъ заживѣхме. Въ нашата кжща не стѣпвахме, защото тя бѣ на лице предъ хорището и защото бѣ обѣрната на конакъ за заптии и башибозуци. Въ кжщата и въ двора на вуйчо Занде се намирахме като въ крепостъ, дето чуждо око не можеше да надникне и чуждъ кракъ не влизаше. Освенъ това бодрото ухо на кучето ни предупреждаваше всѣкога, огато по улицата минаваше башибозукъ. Ноще, щомъ залаеше по-силно, ние бѣхме на кракъ: слизахме на двора и като сѣнки се промѣквахме презъ вратичката на градината и се спотай ахме въ росната зеленина на боба. Лампа, свѣщъ не палѣхме. освенъ слабата свѣтлина на главнитѣ отъ огнището. Дъсчената заслонка на прозореца бѣ и денемъ и нощемъ затворена. Говорѣло се, че скоро ще ни колятъ. Всѣка вечеръ, всѣка сутринъ правѣхме молитва. Особено баба и майка ми, схващайки добре опасноститѣ, които ни заобикалятъ и подъ вседашната мисль за баща ми въ затвора и неговото тегло, кога на колѣне, кога низко приведени прелъ кандилото съ заключени на гърди ржце, стоеха по цѣлъ часъ, облѣни въ сълзи и тихо шепнѣха молитви.

Единъ день при насъ, у вуйчо Зандеви, доведоха три батачанки съ нѣколко деца, отъ които едно 14—15 годишно момче не можеше да говори. То онѣмѣло въ клането. Вуйна Зандевица ги прие и настани въ една отъ стаитѣ си, и около две не-